

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Michał Laskowski (sprawozdawca)

SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Justyna Kryńska - Szufnara

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Pawła Blachowskiego

w sprawie **M. Z.**

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 18 września 2024 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego - na korzyść

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Chorzowie

z dnia 21 czerwca 2023 r., sygn. akt II K 195/23,

1. uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej grzywny i w tym zakresie na podstawie art. 572 k.p.k. postępowanie umarza,

2. wydatkami postępowania w sprawie o wydanie wyroku łącznego w powyższym zakresie obciąża Skarb Państwa.

[J.J.]

Michał Laskowski Jarosław Matras Eugeniusz Wildowicz

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Chorzowie wydał w dniu 21 czerwca 2023 r., sygn. akt II K 195/23, wyrok łączny w odniesieniu do skazanego M. Z. Sąd ustalił, że M. Z. skazany został następującymi prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Chorzowie z dnia 26 czerwca 2017 roku, sygn. akt VII K 386/16, za przestępstwo z art. 288 § 1 kk popełnione w nocy z 1 na 2 lutego 2016 roku na karę 5 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym; kara ta została wykonana w całości;
2. Sądu Rejonowego w Chorzowie z dnia 26 marca 2021 roku, sygn. akt II K 197/21, za przestępstwo z art. 62 ust. 1 i art. 62b ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 11 § 2 kk popełnione w dniu 8 marca 2020 roku na karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 30 złotych każda, na poczet której zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 28 lutego 2021 roku od godziny 13.25 do dnia 1 marca 2021 roku do godziny 12.55, uznając karę tę za wykonaną w zakresie 2 stawek dziennych oraz od dnia 8 marca 2020 roku od godziny 02.30 do dnia 9 marca 2020 roku do godziny 11.40, uznając ją za wykonaną w zakresie 4 stawek dziennych; kara ta nie została dotychczas wykonana,
3. Sądu Rejonowego w Chorzowie z dnia 26 marca 2021 roku, sygn. akt II K 198/21, za przestępstwo z art. 291 § 1 i 2 kk popełnione w dniu 21 sierpnia 2020 roku na karę 10 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym, na poczet której zaliczono okres zatrzymania w sprawie w dniu 23 sierpnia 2020 roku od godziny 13.20 do godziny 15.20 oraz od dnia 28 lutego 2021 roku od godziny 13.25 do dnia 1 marca 2021 roku do godziny 12.55, uznając karę tę za wykonaną w zakresie 4 dni; kara ta została objęta wyrokiem łącznym opisanym w punkcie V,
4. Sądu Rejonowego w Chorzowie z dnia 10 sierpnia 2021 roku, sygn. akt VII K 182/21, za przestępstwo z art. 207 § 1 kk w zw. z art. 157 § 2 kk i art. 11 § 2

kk popełnione w okresie od września 2019 roku do 5 marca 2020 roku na karę 10 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym, na poczet której zaliczono okres zatrzymania w sprawie od dnia 12 marca 2020 roku od godziny 13.00 do dnia 13 marca 2020 roku do godziny 14.00. uznając karę tę za wykonaną w wymiarze 4 dni; kara objęta wyrokiem łącznym opisanym w punkcie V,

5. wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Chorzowie z dnia 7 lutego 2022 roku, sygn. akt II K 954/21, którym połączono kary ograniczenia wolności orzeczone wyrokiem Sądu Rejonowego w Chorzowie z dnia 26 marca 2021 roku, sygn. akt II K 198/21 i wyrokiem Sądu Rejonowego w Chorzowie z dnia 10 sierpnia 2021, sygn. akt VII K 182/21 i wymierzono karę łączną 1 roku i 3 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym, na poczet której zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie o sygn. akt II K 198/21, w dniu 23 sierpnia 2020 roku od godziny 13.20 do godziny 15.20, uznając karę tę za wykonaną w zakresie 2 dni, okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie o sygn. akt VII K 182/21, od dnia 12 marca 2020 roku od godziny 13.00 do dnia 13 marca 2020 roku do godziny 14.00, uznając karę tę za wykonaną w zakresie 4 dni, a także okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie o sygn. akt II K 198//21 od dnia 28 lutego 2021 roku od godziny 13.25 do dnia 1 marca 2021 roku do godziny 12.55, uznając karę tę za wykonaną w zakresie 2 dni; postanowieniem Sądu Rejonowego w Chorzowie z dnia 11 stycznia 2023 roku, sygn. akt IV Ko 3602/22. zarządzono wykonanie zastępczej kary 210 dni pozbawienia wolności w miejsce niewykonanej kary łącznej ograniczenia wolności; kara obecnie wykonywana od 15 lutego 2023 roku;
6. Sądu Rejonowego w Chorzowie z dnia 10 maja 2022 roku, sygn. akt VII K 412/21, za przestępstwo z art. 62 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii popełnione w dniu 23 września 2020 roku na karę grzywny w wysokości 80 stawek dziennych po 10 złotych każda, na poczet której zaliczono okres zatrzymania w sprawie w dniu 23 września 2020 roku,

uznając karę tę za wykonaną w zakresie 2 stawek dziennych, za przestępstwo z art. 62 ust. 1 i art. 62b ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii popełnione w dniu 23 września 2020 roku na karę 10 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym oraz za przestępstwo z art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii popełnione od nieustalonego dnia do dnia 23 września 2020 roku na karę 4 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym, orzeczono karę łączną 1 roku ograniczenia wolności, polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym; postanowieniem Sądu Rejonowego w Chorzowie z dnia 6 lutego 2023 roku, sygn. akt IV Ko 4506/22, zarządzono wykonanie zastępczej kary 182 dni pozbawienia wolności w miejsce niewykonanej kary łącznej ograniczenia wolności; kary nie zostały dotychczas wykonane.

Po dokonaniu przytoczonych ustaleń w odniesieniu do skazań M. Z. i wymierzonych mu kar Sąd Rejonowy w Chorzowie orzekł:

1. na podstawie art. 85 § 1 i 2 kk oraz art. 86 § 1 i 2 kk połączył skazanemu kary grzywny orzeczone za przestępstwa wyrokami opisanymi wyżej w punkcie II (sygn. akt II K 197/21) oraz w punkcie VI (sygn. akt VII K 412/21) i w ich miejsce wymierzył skazanemu M. Z. karę łączną 110 (stu dziesięciu) stawek dziennych grzywny przy przyjęciu, że wysokość jednej stawki dziennej wynosi 30 (trzydzieści) złotych;
2. na podstawie art. 577 kpk na poczet orzeczonej kary łącznej grzywny zaliczył skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie Sądu Rejonowego w Chorzowie, sygn. akt VII K 412/21, w dniu 23 września 2020 roku, tj. 1 (jeden) dzień, uznając karę tę za wykonaną w zakresie 2 (dwóch) stawek dziennych;
3. na podstawie art. 85 § 1 i 2 kk oraz art. 86 § 1, 3 i 4 kk połączył skazanemu kary łączne ograniczenia wolności orzeczone za przestępstwa wyrokami

opisanymi wyżej w punkcie V (sygn. akt II K 954/21) oraz w punkcie VI (sygn. akt VII K 412/21) i w ich miejsce wymierzył skazanemu M. Z. karę łączną 2 (dwóch) lat ograniczenia wolności, polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 (trzydziestu) godzin w stosunku miesięcznym;

4. na podstawie art. 577 kpk na poczet orzeczonej kary łącznej ograniczenia wolności zaliczył skazanemu:

1. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie:

1. Sądu Rejonowego w Chorzowie, sygn. akt II K 198/21, w dniu 23 sierpnia 2020 roku od godziny 13.20 do godziny 15.20, uznając karę za wykonaną w zakresie 2 (dwóch) dni oraz od dnia 28 lutego 2021 roku od godziny 13.25 do dnia 1 marca 2021 roku do godziny 12.55, uznając karę za wykonaną w zakresie 2 (dwóch) dni,

2. Sądu Rejonowego w Chorzowie, sygn. akt VII K 182/21, od dnia 12 marca 2020 roku od godziny 13.00 do dnia 13 marca 2020 roku do godziny 14.00, uznając karę tę za wykonaną w zakresie 4 (czterech) dni,

3. okres dotychczas wykonanej:

4. kary ograniczenia wolności w sprawie Sądu Rejonowego w Chorzowie, sygn. akt II K 198/21, w liczbie 52 (pięćdziesięciu dwóch) godzin, uznając ją za wykonaną w wymiarze 52 (pięćdziesiąt dwa) dni,

5. kary ograniczenia wolności w sprawie Sądu Rejonowego w Chorzowie, sygn. akt II K 954/21, w liczbie 26 (dwadzieścia sześć) godzin, uznając ją za wykonaną w wymiarze 26 (dwadzieścia sześć) dni,

6. zastępczej kary pozbawienia wolności w sprawie Sądu Rejonowego w Chorzowie, sygn. akt II K 954/21 od dnia 15 lutego 2023 roku do dnia 21 czerwca 2023 roku;

7. na podstawie art. 572 kpk umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego w pozostałym zakresie;

8. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych, wydatkami obciążając Skarb Państwa.

Wyrok powyższy nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się z dniem 29

czerwca 2023 r.

Kasację od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Chorzowie wniósł na korzyść skazanego M. Z. Prokurator Generalny. Zaskarżył wyrok łączny w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej grzywny (punkt 1) wyroku i zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego - art. 410 k.p.k. w zw. z art. 574 k.p.k., polegające na pominięciu przez sąd wynikającej z materiału dowodowego i mającej istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia okoliczności co do treści wydanego wobec M. Z. w dniu 10 maja 2022 roku przez Sąd Rejonowy w Chorzowie wyroku w sprawie o sygn. VII K 412/21, na skutek czego podstawą orzeczenia kary łącznej grzywny stało się zawarte w tym wyroku rozstrzygnięcie niedotyczące skazanego M. Z., a podjęte wobec M. J., co w następstwie skutkowało wadliwym, bo z rażącym naruszeniem art. 85 § 1 k.k., orzeczeniem kary łącznej grzywny w sytuacji, gdy postępowanie w tym zakresie winno zostać umorzone - na podstawie art. 572 k.p.k.

Prokurator Generalny wniósł w kasacji o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i umorzenie w tym zakresie postępowania na podstawie art. 572 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest zasadna. Sąd Rejonowy w Chorzowie, dysponując kompletem akt spraw, w których wymierzone kary mogły podlegać łączeniu, popełnił błąd, odczytując treść wyroku Sądu Rejonowego w Chorzowie z dnia 23 września 2020 r., sygn. akt VII K 412/21. Z wyroku tego wynika, że M. Z. skazany został za popełnienie dwóch czynów z art. 62 ust. 1 i art. 63 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i za przestępstwa te wymierzono mu kary ograniczenia wolności, podlegające łączeniu. Kara grzywny w wymiarze 80 stawek dziennych, która stała się podstawą wymierzonej w wyroku łącznym kary łącznej grzywny, została natomiast wymierzona współoskarżonemu M. J., a nie skazanemu M. Z..

W tym stanie rzeczy błędnie ustalono kary grzywny podlegające łączeniu. Tymczasem w rzeczywistości brak było podstaw do wymierzenia kary łącznej grzywny i jedyną karą grzywny, podlegającą wykonaniu jest kara 100 stawek dziennych grzywny. Tymczasem z zaskarżonego kasacją wyroku łącznego wynika,

że łączna kara grzywny to 110 stawek dziennych. Różnica ta ma przy tym charakter istotny, zwłaszcza gdyby miało dojść do wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności. Uznać zatem trzeba, że doszło do rażącego naruszenia wskazanych w kasacji przepisów, co miało istotny wpływ na treść wyroku łącznego, który w zakresie kary łącznej grzywny wydany został bezpodstawnie.

Spowodowało to konieczność uchylenia zaskarżonego kasacją wyroku w części dotyczącej kary łącznej grzywny i umorzenia postępowania w tym zakresie.

[J.J.]

[ms]

Michał Laskowski Jarosław Matras Eugeniusz Wildowicz